

Školitelský posudek bakalářské práce Kristýny Vallové, Antonyma „krásný – ošklivý“ ve frazeologii ruštiny a češtiny.

Předmětem bakalářské práce Kristýny Vallové jsou ruské a české frazeologismy, v jejichž sémantice se nachází hodnocení vnějšího vzhledu člověka, především ženy. Jednotlivé frazeologické jednotky byly vybrány tak, aby vytvořily dvě skupiny s opozitním významem, v první jsou tedy frazémy obsahující kladný hodnotící moment, v druhé pak idiomy se záporným komponentem. Vybrané obraty byly rovněž voleny tak, aby je bylo možné považovat za dnes ještě aktivní, a tedy známé dokonce i nositelům jazyka (ruského i českého) v adolescentním věku.

Bakalářská práce je rozdělena do tří hlavních celků, v první části – teoretické (str. 9-22) podává Vallová poměrně široký a hutný přehled o dosavadním bádání, kritériích, charakteristikách a klasifikaci frazémů, s přihlédnutím ke zvolené kategorii – antonymických frazémů, a zahrnuje rovněž i problematiku srovnání, protože právě takto vybudované jednotky jsou nejobvyklejší formou, ve které se sledované antonymické hodnotící frazeologismy nacházejí. Ocenění si zaslouží především závěrečné zhodnocení klasifikace frazeologismů, na základě kterého si autorka sama stanovuje kritéria, která budou pro její další práci závazná. Naopak kriticky bych ohodnotila některé zbytečně se opakující informace a nadbytek citací.

Druhá část (str. 24-43) Vallové práce je pak orientována na praxi. Autorka vytvořila čtyři skupiny antonymických frazeologismů (dvě ruské a dvě české) a dala je k posouzení středoškolským studentům, jejichž rodným jazykem je ruština a čeština. Cílem bylo zjistit, jak dnešní mladí lidé rozumějí, chápou, užívají, a především, jak by hodnotili, z hlediska intenzity citového zabarvení, předkládané idiomy. Pro tuto praktickou část byla zvolena dotazníková metoda s tím, že dotazník byl nejprve posouzen referenční skupinou respondentů, kteří do konečného hodnocení nejsou zahrnuti. Data získaná od dotazovaných pak byla autorkou vyhodnocena a závěry jsou představeny přehledně v grafech. Vallovou bych pochválila především za kritický přístup ke zpracování dotazníků, kdy ty z nich, které byly zodpovězeny v „podezřele“ krátkém čase či na první pohled jevíly některé další defekty, autorka vyloučila.

Závěr práce, ve kterém by bylo možné očekávat především hlubší lingvistickou reflexi poznatků získaných na základě dotazníkového šetření, však vyznívá poněkud lakonicky. Vallová sice shrnuje všechna zjištění, ale především s přihlédnutím k frekvenci užívání jednotlivých idiomů dnešními mladými lidmi; naopak k jazykovědným závěrům se dostává s velkou stručností a omezuje se na konstatování (např. o posunu sémantiky u jednoho obratu), z nichž nevyvozuje úplnější postřehy o funkci, roli a pozici vybraných obratů (a snad i obecně o postavení frazeologismů u sledovaného vzorku respondentů). Myslím tedy, že získaný materiál i dobrá teoretická příprava mohla vést k ucelenějším závěrům, než autorka předkládá. Práce z jazykového hlediska odpovídá nárokům kladeným a bakalářskou práci a je celkově provedena pečlivě (včetně technicky náročnějšího zanesení grafů). Bakalářskou práci Kristýny Vallové doporučuji k obhajobě a hodnotím známkou – „velmi dobře“.

V Praze, 5.5.2016.

Mgr. Jana Kitzlerová, Ph.D.